



**PROBUS**  
**AUKTIONER**

 söker Ordnar och Antika Vapen till nästkommande Auktion.

Kontakta Max Sjöberg och Jörgen Martinson.  
Aven värderingar av hela hem.  
+46(08)-660 59 00

Kaukasisk pistol  
sald för 230 000.-

Tapperhetsmedalj  
sald för 15 000.-

S:t Anna orden  
sald för 940 000.-

Revolutionsring 1772  
sald för 62 000.-

S:t Anna orden  
sald för 580 000.-

Rysk Katarinaorden  
sald för 1 950 000.-

Frihetskors  
sald för 24 000.-

Zähringer Löwen  
sald för 18 000.-

S:t Stefansorden  
sald för 340 000.-

Empiresabel  
sald för 45 000.-

**Probus Specialauktioner på Antika Vapen & Ordnar.**  
Störst i Norden, en av de största i Europa.  
Grevgatan 6 114 53 Stockholm Tel 08-660 59 00 [www.probusauktioner.se](http://www.probusauktioner.se)



Glad sommar!



## Ordföranden har ordet

Vi skriver maj i nådens år 2017. Solen skiner och inbjuder kanske inte till putsande av vapensamling, men vi i styrelsen aktar oss för malignt melanom och håller er underrättade om den väsentliga verkligheten.

Kenneth har hållit sin uppskattade mäsas i Lomma och några av oss var där. En del gjorde säkert bra inköp till samlingarna och även jag lyckades sälja en del föremål. Probus och Walter Borg har hållit sina respektive vårauktioner och resultaten visar att intresset är minst lika stort som någonsin tidigare. Möjligen kan man märka en viss baisse för det karolinska men detta är säkerligen temporärt - föremålen från epoken lär knappast bli fler.

Under våren nådde oss den sorgliga nyheten att såväl vår gamle ordförande Gösta Håkansson som den göteborgske storsamlaren Ronnie Johansson gått bort - två färgklickar i vår Förening genom åren.

Datum för vår höstmässa i Lomma är redan spikat till 1/10 så väl mött då och där.

För dem av er som "glömt" betala medlemsavgiften för 2017 meddelas härmed att avgiften är 300.- – två dåliga bajonetter och plusgirokontot 43 08 17 - 7.

Per Flodberg

Lund

*För innehållet i artiklarna svarar respektive författare!*

## Sommarens aktiviteter

På grund av visat ointresse (?) från medlemmarna blir det ingen sommar utflykt i år. Ni har nu ett helt år på er att komma med förslag.

## Skånes Vapenhistoriska Förening

Ordf. Per Flodberg  
 Vice ordf. Håkan Spuhr  
 Sekreterare Tommy Persson  
 Kassör Thorbjörn Sjunnesson  
 Web-ansv. Ulrik Sjöberg  
 Styrelsemedlem Bo Lindkvist  
 Styrelsesuppleant Andrzej Kaminski  
 Styrelsesuppleant Robert Egeric  
 Redaktör Vakant  
 Klubbmästare Vakant

### Kontaktpersoner

Ordförande Per Flodberg: per\_flodberg@hotmail.com 046-129900  
 Web-ansv. Ulrik Sjöberg, daggpil@hotmail.com

## Konungamördarens gevär?

Sedan en tid är jag ägare till ett vackert flintlåsgevär tillverkat av den kände Stockholmssmeden Anders Wählberg.

De flesta vapensamlare har någon gång stött på namnet Anders Wählberg. Han var en av Sveriges främsta gevär och pistolsmeder på 1700-talet. Det var han som tillverkade Sveriges kanske mest omtalade vapen förutom Palmevapnet – det som Jacob Johan Anckarström höll i sin hand på Operan den 16 mars 1792.

Wählberg föddes omkring 1720. Han tillverkade det omskrivna pistolparet i början av 1770-talet och vid tiden för mordet på kungen hade han mer eller mindre dragit sig tillbaka.



Kungen sköts på operamaskeraden den 16 mars 1792. Han avled på förmiddagen den 29 mars.

Då var Anders Wählberg 70 år fyllda och han hade "gjort sitt" som pistolsmed. Wählberg hade gått den långa vägen i yrket. Han började som lärgosse hos mästare Erik Wessman år 1737 och bodde hos Wessman på Ladugårdslandet. År 1742 blev Wählberg gesäll enligt en inskrivningsbok från "Klen- och Bössmakare Gesällskapet".

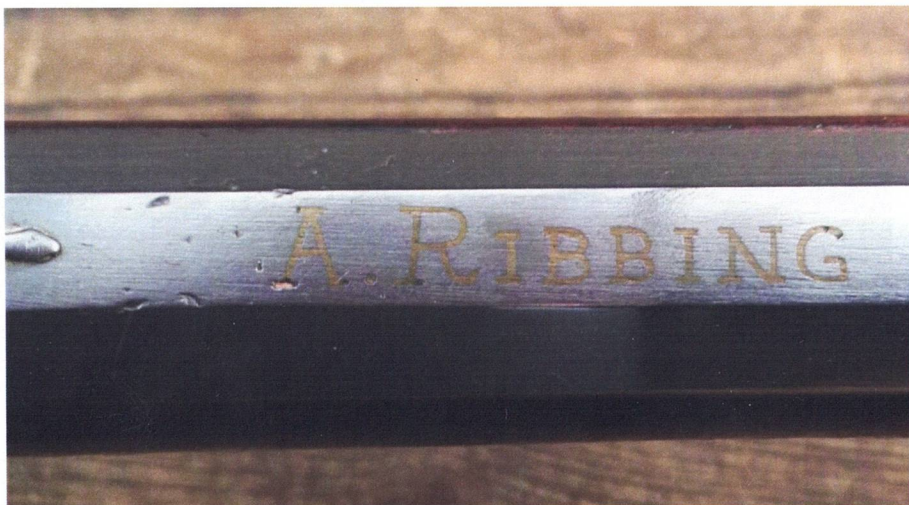
Efter att ha klarat av gesällprovet sökte sig många utomlands för att förkovra sig. Det gjorde inte Anders Wählberg. Han saknade de ekonomiska resurserna. I stället sökte han sig till mästaren David Bars, en av Stockholms mer framstående böss- och pistolsmeder. Där arbetade han i nio år som en av många vapensmeder och det var under dessa år han förkovrade sig i konsten att förgylla lås och beslag.



År 1763 lade Wählberg fram sitt mästarstycke och året därpå utnämndes han till arvprinsarnas pistolsmed. Samma år gifte han sig med David Bars änka och övertog därmed också verkstaden, som under 1760- och 70-talet var den mest produktiva i Stockholm.

Nå, åter till geväret som torde ha tillverkats någon gång på 1770-talet och det visar sig ha ytterligare en anknytning till kungamordet, nämligen dess ursprungliga ägare. På kammarstycket finns det ett namn inlagt i guld: A Ribbing. Vid en kontroll förefinnes ingen annan i släkten Ribbing med A som första initial förutom Adolph Ribbing.

Adolph Ribbing ingick i den innersta kretsen av de sammansvurna (Horn, Ribbing, Pechlin och Anckarström) i mordplanen på Gustav III och den sentida ättingen och författaren Magdalena Ribbing har givit ut en bok om sin släkting titulerad "Den vackre kungamördaren"



Under riksdagen i Gävle i januari 1792 talade Ribbing med hetta mot den rådande makten. Anckarström strök omkring i staden och om tillfälle yppat sig är det inte otroligt att han hade skjutit kungen redan där.

Två månader senare satte han punkt för epoken Gustav III. Eller var det rent av Ribbing som höll i pistolen, kvällen den 16 mars på operamaskeraden? Kungen själv påstod att skytten var en lång man – Anckarström var kort och satt.

– Flera tveklade på att Anckarström haft kurage nog att genomföra attentatet och hävdade att det istället var Adolph Ludvig Ribbing som var gärningsmannen. Att han skulle ha riktat pistolen som Anckarström höll i, och eventuellt även tryckt av, säger Magdalena Ribbing.

Vem som verkligen sköt visste kanske inte heller konspiratörerna själva i den extrema stressituation de befann sig. Inte heller deras eftervärld kan vara alldeles säkra.



Vad man säkert vet är dock att Jakob Johan Anckarström och Adolph Ludvig Ribbing båda befann sig alldeles intill kungen när skottet föll. Det finns också samtida uppgifter om att Ribbing själv i samtal med nära vänner har uppgivit att det var han som sköt när Anckarström tvekade i det avgörande ögonblicket.

Nåväl nu ska jag redogöra lite kring själva vapnet:

Halvstock i valnöt med kolvlåda, hornnäsa och laddstockens ända även den med horn. Två kraftiga åttakantiga rörkor och en spetsrörka. Åttakantigt kammarstycke med namninläggning, övergång till mångfacetterad pipa efter kammarstycket och rund dekorrning och därefter helrund pipa. Slätborrad ca 15 mm. Beslag helt i stål med cicelerad och guldförfylld dekor på spetsrörka, bakkappa, varbygel, låsbleck samt sidobleck. Låsskruvarna blånerade. Kammarstycket märkt med Wählbergs stämpel i guld samt tre kronor.

Utan tvekan är det ett lyxvapen passande en ung adelsman runt 1770 men det som gör det extra spännande är att mycket närmare ett svenskt historiskt skeende går nog inte att komma med tanke på tillverkaren och den forne ägaren.

/Ulrik Sjöberg

